

דף נוסחאות עבור המבחן בנומריה:

נוסחאות סכומים:

$$\sum_{k=1}^n k = \frac{n(n+1)}{2}, \sum_{k=1}^n k^2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6}, \sum_{k=1}^n k^3 = \frac{n^2(n+1)^2}{4},$$
$$\sum_{k=0}^n (2k+1)^2 = \frac{(n+1)(2n+1)(2n+3)}{3}, \sum_{k=0}^{n-1} (2k+1)^3 = n^2(2n^2-1)$$

נוסחת פולינום טיילור:

$$f(a+h) = f(a) + f'(a)h + \frac{f''(a)h^2}{2!} + \dots + \frac{f^{(n)}(a)h^n}{n!} + R_n$$

נוסחת שארית לגרנז עבור פולינום טיילור:

$$R_n = \frac{f^{(n+1)}(c)h^{n+1}}{(n+1)!}$$

נוסחת ישר האינטרפולציה:

$$y = f(a) + \frac{(x-a)(f(b)-f(a))}{(b-a)}$$

מטריצת ון דר מונדה

$$vdm = \begin{pmatrix} 1 & a_0 & \dots & a_0^n \\ 1 & a_1 & \dots & a_1^n \\ 1 & \vdots & \dots & \vdots \\ 1 & a_n & \dots & a_n^n \end{pmatrix}$$

$$\det(vdm) = \prod_{0 \leq i < j \leq n} (a_j - a_i)$$

שיטת לגרנז למציאת פולינום האינטרפולציה

$$p = f(a_0)q_0(x) + \dots + f(a_n)q_n(x)$$

$$q_i(x) = \frac{\prod_{j \neq i} (x - a_j)}{\prod_{j \neq i} (a_i - a_j)}$$

הנוסחה שעליה מסתמכת שיטת נוויל

$$p(x) = \frac{(x - a_0)h(x) - (x - a_{n+1})g(x)}{(x - a_0) - (x - a_{n+1})}$$

$$h(a_i) = f(a_i), 1 \leq i \leq n + 1$$

$$g(a_i) = f(a_i), 0 \leq i \leq n$$

$$P_{m,n} = \frac{(x - x_m)P_{m+1,n} - (x - x_n)P_{m,n-1}}{(x - x_m) - (x - x_n)}$$

נוסחת שארית לגרנז לפולינום האינטרפולציה:

$$R_n = \frac{f^{(n+1)}(c(x))(x - a_0) \cdots (x - a_n)}{(n + 1)!}$$

נוסחת סכום רימן:

$$SR = \sum_{i=1}^n f(c_i)(x_i - x_{i-1}), a = x_0 \leq c_1 \leq x_1 \leq c_2 \leq x_2 \leq \dots \leq x_n = b$$

נוסחת סכום רימן למקרה שלכל I , $x_i - x_{i-1} = h = (b - a)/n$,

$$SR = h \sum_{i=1}^n f(c_i), a = x_0 \leq c_1 \leq x_1 = a + h \leq c_2 \leq x_2 = a + 2h \leq \dots \leq x_n = a + nh = b$$

נוסחת השגיאה של סכום רימן בעל קטעים שווים, ונקודת ביניים בשמאל

$$\frac{f'(c)(b - a)h}{2} = \frac{f'(c)(b - a)^2}{2n}$$

נוסחת סכום הטרפז עבור קטעים שווים

$$ST = \frac{h}{2} (f(a) + 2 \sum_{k=1}^{n-1} f(a + kh) + f(b))$$

נוסחת השגיאה בשיטת הטרפז:

$$\frac{f''(c)(b-a)h^2}{12} = \frac{f''(c)(b-a)^3}{12n^2}$$

שיטת סימפסון עם n קטעים שווים ($n=2m$ זוגי):

$$\frac{h}{3} (f(a) + 2 \sum_{k=1}^{m-1} f(a + 2kh) + 4 \sum_{k=0}^{m-1} f(a + 2kh + h) + f(b)), h = \frac{b-a}{n}$$

שגיאה בשיטת סימפסון:

$$\frac{f''''(c)h^4(b-a)}{180} = \frac{f''''(c)(b-a)^5}{180n^4}$$

שיטת החציה:

a_0, b_0 . נקודות שנקבעו בנחוש, כך ש- $f(a_0)f(b_0) < 0$. בהנתן a_n, b_n נקודות עם אותן הנחות, נגדיר $c_n = (a_n + b_n)/2$, ונביט על $f(c_n)$. אם בטוי זה שווה ל-0 סימנו, ואם לא אז $[a_{n+1}, b_{n+1}] = [a_n, c_n]$, או, $[a_{n+1}, b_{n+1}] = [c_n, b_n]$. הדבר נקבע כך ש- $f(a_{n+1})f(b_{n+1}) < 0$.

שיטת ניוטון רפסון-(המשיק):

x_0 . נקודה שנקבעה בנחוש. אז $x_{n+1} = g(x_n)$, כאשר $g(x) = x - f(x)/f'(x)$

שיטת המיתר:

x_0, x_1 . נקודות שנקבעו בנחוש, אז

$$x_{n+1} = \frac{x_n f(x_{n-1}) - x_{n-1} f(x_n)}{f(x_{n-1}) - f(x_n)} = \frac{x_{n-1} f(x_n) - x_n f(x_{n-1})}{f(x_n) - f(x_{n-1})}$$

מהירות ההתכנסות של שיטת נקודות שבת (ההתכנסות רק אם $x_n \rightarrow l$)

$$\frac{e_{n+1}}{e_n} = g'(c_n) \xrightarrow{n \rightarrow \infty} g'(l)$$

יום ה, כח כסלו התשס"ו 29-12-2005 מבחן אמצע באנליזה נומרית

מורה: גיורא דולה. מתרגל: רענן שכטר.

מצורפים דפי נוסחאות. מותרים מחשבוני.

משך המבחן הוא שעתים וחצי.

התשובות לשאלות הן בטופס המבחן. יש לכתוב תשובה סופית בלבד.
מחברות המבחן לא תבדקנה.

במבחן הציון המקסימלי הוא 108 .

במבחן 4 שאלות.

שאלה 1 בת 14 סעיפים, 2 בת 8 סעיפים

כל סעיף שווה 22 נקודות סה"כ 88 נקודות..

שאלה 3 ושאלה 4 שוות 10 נקודות כל אחת .

בהצלחה.

שאלה 1

טור א

הבט בפונקציה

$$f = \sqrt{x}$$

א. חשב את פולינום האינטרפולציה המתקבל מ: $f(4)=2, f(16)=4$. וסמן אותו p .

תשובה: $p=$

הערכת $|f-p|$ בצורה ראשונה:

ב. הקור את $f-p$ ומצא את הנקודה a שם ל- $f-p$ יש ערך מוחלט מקסימלי. לא להבהל אם a לא שלמה.

תשובה: $a=$

ג. כהמשך ל- ב, הערך את $f-p$ בקטע $[4,16]$.

תשובה: $|f-p| \leq$.

הערכת $|f-p|$ בצורה שנייה:

ד. חשב את f' . תשובה: $f' =$

.

ה. השתמש בנוסחת השארית של Lagrange עבור פולינום האינטרפולציה, והערך את $|f-p|$ כפונקציה של x בלבד (בלי $c(x)$).

תשובה:

$$|f-p| \leq$$

ו. חקור את הפונקציה של x שקבלת בסעיף ה, ומצא a שעבורו היא מקבלת מקסימום בערכה המוחלט: תשובה: $a=$.

ז. מהו חסם להפרש על סמך סעיף ו? תשובה: $|f-p| \leq$

הערכת $|f-p|$ בצורה שלישית:

ח. השתמש בנוסחת השארית של Lagrange עבור פולינום האינטרפולציה, והערך את $|f-p|$ על ידי קבוע בדרך שלישית.

תשובה:

$$|f-p| \leq$$

ט. כתוב את הנגזרת ה- n ית של f .

תשובה:

$$f^{(n)} =$$

י. נניח כי עבור f זו, יצרנו פולינום אינטרפולציה עבור הנקודות $a_0=4 < a_1 < a_2 < \dots < a_n=16$. השתמש בנוסחת השארית של Lagrange והערך את $|f-p_n|$ כפונקציה של x ושל n בלבד (בלי $c(x)$). על n להופיע בבטוי 3 פעמים.

תשובה:

$$|f-p_n| \leq$$

יא. השתמש בבטוי של הסעיף הקודם, והערך את $|f-p_n|$ כפונקציה של n בלבד. על n להופיע בבטוי 4 פעמים.

תשובה: $|f - p_n| \leq$

יב. פשט את החסם שמצאת בסעיף י, על ידי אי שוויון, כך שיכיל את n בשני מקומות בדיוק.

תשובה: $|f - p_n| \leq$

יג. נניח כי בסעיף ט הנתון $a_0=4, a_1=, a_2=, \dots, a_n=12$ משתנה לנתון $a_0=4, a_1=, a_2=, \dots, a_n=5.76$. כתוב את התשובה של סעיף יא תחת ההנחות החדשות:

תשובה: $|f - p_n| \leq$

יד. מצא N כך ש-עבור $n > N$ התשובה של הסעיף הקודם מקימת כי $|f - p_n| \leq 0.001$

תשובה לשאלה 1 טור א

א. ישר האינטרפולציה: $(x-4)(4-2)/(16-4)+2=(x-4)/6+2=(x+8)/6$ ואכן אם נציב בו את $x=4, 16$ נקבל את אותם ערכים כמו ב- f .
דרך ראשונה

בג. $R=f-p=x^{(1/2)}-(x+8)/6$. אז $R'=x^{(-1/2)}/2-1/6$. נמצא מתי $R'>0$. אז $x^{(-1/2)}/2-1/6 > 0$ או $x^{(1/2)} < 3$ או $2x^{(1/2)} < 6$ או $x^{(-1/2)}/2-1/6 > 0$ בקטע זה f עולה, ואח"כ יורדת, ומכיון שבקצות הקטע $f=0$ ברור כי בנקודה זו יש שגיאה מכסימלית. ערך השגיאה הוא $(9)^{(1/2)}-(9+8)/6=1/6 \sim 0.1666$

דרך שניה

ד,ה. $f' = (-1/4)x^{-3/2}$. זוהי פונקציה יורדת בקטע $[4,16]$ ולכן ערך המקסימום שלה נמצא כאשר $x=4$ ושוה בערכו המוחלט $1/32$. לכן $|f-p| \leq (1/32)(x-4)(x-16)/2!$

ו,ז. נביט על $(x-4)(x-16)$. זוהי פרבולה צוחקת, ונקודת המינימום שלה היא כאשר $x=10$. אז ערכה הוא 36 ולכן, $|f-p| \leq (1/32)(36)/2 = (36/64) = 9/16 \sim 0.5625$

דרך שלישית

ח. $|f-p| \leq (1/32)(x-4)(x-16)/2! \leq (1/32)(12)(12)/2 = 144/64 = 9/4 = 2.25$

ט,י. $f^{(n)} = (-1)^{(n+1)} 1*3*5*...*(2n-3)x^{-(2n-1/2)}/2^n$. עלינו להציב את הנגזרת ה- $(n+1)$. כמו כן, כל חזקה שלילית של x היא פונקציה יורדת בקטע $[4,16]$ וערכה המוחלט המקסימלי הוא $1/2^{2n+1}$. לכן נקבל:

$$|f-p_n| \leq 1*3*5*...*(2n-1)(x-4)(x-a_1)...(x-16)/2^{2n+1}(n+1)!$$

יא,יב. נעריך $|x-a_i| \leq 12$ ונציב בבטוי הקודם ונקבל

$$|f-p_n| \leq 1*3*5*...*(2n-1)*12^{n+1}/2^{2n+1}(n+1)!$$

כדי להעריך בטוי זה כך שיופיעו בו פחות n ים, נכתב חלק מהמונה והמכנה כך:

$|f-p_n| \leq (1/2)*(3/4)*(5/3*2)*...*((2n-1)/2n)12^{n+1}/2^{n+1}(n+1)$
 לב כי כל השברים הפשוטים הם כמעט שווים ל-1 וכן מכפלתם, ולכן נוכל לרשום במקום אי השוויון הקודם, את אי השוויון הבא, שהוא מדויק פחות אך גם מסבך פחות:

$$|f-p_n| \leq 6^{n+1}/(n+1)$$

יג. אם הקטע השתנה ל $[4,5.76]$, אז נעריך $|x-a_i| \leq 1.76$ ולכן נקבל את הבטוי:

$$|f - p_n| \leq (0.88)^{n+1}/(n+1)$$

יד. נביט על אי השויון $(0.88)^{n+1}/(n+1) \leq 0.001$ השקול ל-
 $1000 \leq (n+1)/(0.88)^{n+1} = (n+1) (1.136..)^{n+1}$ נציב כמה ערכים של n עד שנקבל: $27 \leq n \leq 28$.

טור ב

שאלה 1

טור ב

הבט בפונקציה

$$f = \sqrt{x}$$

א. חשב את פולינום האינטרפולציה המתקבל מ: $f(9)=3, f(25)=5$. וסמן אותו p .

תשובה: p=

הערכת $|f-p|$ בצורה ראשונה:

ב. חקור את f-p ומצא את הנקודה a שם ל-f-p יש ערך מוחלט מקסימלי. לא להבהל אם a לא שלמה.

תשובה: a=

ג. כהמשך ל- ב, חערך את f-p בקטע $[9,25]$.

תשובה: $|f-p| \leq$.

הערכת $|f-p|$ בצורה שניה:

ד. חשב את f' . תשובה: $f' =$.

ה. השתמש בנוסחת השארית של Lagrange עבור פולינום האינטרפולציה, והערך את $|f-p|$ כפונקציה של x בלבד (בלי $c(x)$).

תשובה:

$$|f-p| \leq$$

ו. חקור את הפונקציה של x שקבלת בסעיף ה, ומצא a שעבורו היא מקבלת מקסימום בערכה המוחלט: תשובה: $a =$.

ז. מהו חסם להפרש על סמך סעיף ו? תשובה: $|f-p| \leq$

הערכת $|f-p|$ בצורה שלישית:

ח. השתמש בנוסחת השארית של Lagrange עבור פולינום האינטרפולציה, והערך את $|f-p|$ על ידי קבוע בדרך שלישית.

תשובה:

$$|f-p| \leq$$

ט. כתוב את הנגזרת ה- n ית של f .

תשובה:

$$f^{(n)} =$$

י. נניח כי עבור f זו, יצרנו פולינום אינטרפולציה עבור הנקודות $a_0=9 < a_1 < a_2 < \dots < a_n=25$. נסמן פולינום זה על ידי p_n . השתמש בנוסחת השארית של Lagrange והערך את $|f - p_n|$ כפונקציה של x ושל n בלבד (בלי $c(x)$). על n להופיע בבטוי 3 פעמים.

תשובה: $|f - p_n| \leq$

יא. השתמש בבטוי של הסעיף הקודם, והערך את $|f - p_n|$ כפונקציה של n בלבד. על n להופיע בבטוי 4 פעמים.

תשובה: $|f - p_n| \leq$

יב. פשט את החסם שמצאת בסעיף י, על ידי אי שוויון, כך שיכיל את n בשני מקומות בדיוק.

תשובה: $|f - p_n| \leq$

יג. נניח כי בסעיף ט הנתון $a_0=9, a_1=, a_2=, \dots, a_n=25$ משתנה לנתון $a_0=9, a_1=, a_2=, \dots, a_n=10.24$. כתוב את התשובה של סעיף יא תחת ההנחות החדשות:

תשובה: $|f - p_n| \leq$

יד. מצא N כך ש-עבור $n > N$ התשובה של הסעיף הקודם מקימת כי $|f - p_n| \leq 0.001$

תשובה לשאלה 1 טור ב

א. ישר האינטרפולציה:

$$(x-9)(5-3)/(25-9)+3=2(x-9)/16+3=(x+15)/8$$

$x=9,25$ נקבל את אותם ערכים כמו ב-f.
דרך ראשונה

ב,ג. $R=f-p=x^{(1/2)}-(x+15)/8$. אז $R'=x^{(-1/2)}/2-1/8$. נמצא מתי $R'>0$. אז

$$x^{(-1/2)}/2-1/8 > 0 \quad \text{או} \quad 2x^{(1/2)} < 8 \quad \text{או} \quad x^{(1/2)} < 4 \quad \text{או} \quad 3 < x < 16$$

ואח"כ יורדת, ומכיון שבקצות הקטע $f=0$ ברור כי בנקודה זו יש שגיאה מכסימלית. ערך השגיאה הוא $(16+15)/8=1/8=0.125$.

דרך שנייה

ד,ה. $f'=(-1/4)x^{(-3/2)}$. זוהי פונקציה יורדת בקטע $[9,25]$ ולכן ערך המקסימום שלה נמצא כאשר $x=9$ ושוה בערכו המוחלט $1/108$. לכן

$$|f-p| \leq (1/108)(x-9)(x-25)/2!$$

ו,ז. נביט על $(x-9)(x-25)$. זוהי פרבולה צוחקת, ונקודת המינימום שלה היא כאשר $x=17$. אז ערכה הוא -64 ולכן,

$$|f-p| \leq (1/108)(64)/2 = (64/216) = 8/27 \sim 0.296296$$

דרך שלישית

ח. $|f-p| \leq (1/108)(x-9)(x-25)/2! \leq (1/108)(16)(16)/2 = 256/216 = 32/27 = 1.185185$

ט,י. $f^{(n)}=(-1)^{(n+1)}1*3*5*...*(2n-3)x^{-(2n-1/2)}/2^n$. עלינו להציב את הנגזרת ה- $(n+1)$. כמו כן, כל חזקה שלילית של x היא פונקציה יורדת בקטע $[9,25]$ וערכה המוחלט המקסימלי הוא $1/3^{2n+1}$. לכן נקבל:

$$|f-p_n| \leq 1*3*5*...*(2n-1)(x-9)(x-a_1)...(x-25)/3^{2n+1}(n+1)!$$

יא,יב. נעריך $|x-a_i| \leq 16$ ונציב בבטוי הקודם ונקבל

$$|f-p_n| \leq 1*3*5*...*(2n-1)*16^{n+1}/3^{2n+1}(n+1)!$$

כדי להעריך בטוי זה כך שיופיעו בו פחות n ים, נכתב חלק מהמונה והמכנה כך:

$|f - p_n| \leq (1/2) * (3/4) * (5/3 * 2) * \dots * ((2n-1)/2n) 2^n 16^{n+1} / 3^{2n+1} (n+1)$
 נשים לב כי כל השברים הפשוטים הם כמעט שווים ל-1 וכן מכפלתם, ולכן נוכל לרשום במקום אי השוויון הקודם, את אי השוויון הבא, שהוא מדויק פחות אך גם מסבך פחות:

$$|f - p_n| \leq 16^{n+1} 2^n / 3^n 3(n+1)$$

יג. אם הקטע השתנה ל $[9, 10.24]$, אז נעריך $|x - a_i| \leq 1.24$ ולכן נקבל את הבטוי:

$$|f - p_n| \leq (0.75)^n / 2(n+1)$$

יד. נביט על אי השוויון $(0.75)^n / 2(n+1) \leq 0.001$ השקול ל-
 $n \leq (1.33 \dots)^{n+1} (n+1) / 1000 = 500 \leq (n+1) / (0.75)^{n+1}$. נציב כמה ערכים של n עד שנקבל: $13 \leq n$.

שאלה 2 טור א

חשב את סכום רימן המבוסס על n קטעים שווים ונקודת ביניים בשמאל של $4x^3$ על הקטע $[1, 3]$ בצע את החשוב במחברתך. סכום רימן נתן לבטוי על ידי ארבעה תתי סכום. חשב כל תת סכום לחוד, כך שיהיה פונקציה של n ולא יכיל את סימן הסיגמא.

א. תת הסכום הראשון, כפונקציה של n הוא

תשובה:

ב. תת הסכום השני כפונקציה של n הוא

תשובה:

ג. תת הסכום השלישי כפונקציה של n הוא

תשובה:

ד. תת הסכום הרביעי כפונקציה של n הוא

תשובה:

ה. חשב את השגיאה האמיתית, את המרחק בין האינטגרל ובין סכום רימן.

תשובה:

ו. מצא N כך שעבור $n > N$ מתקים כי השגיאה שבסעיף ח קטנה מ-0.001.

תשובה:

$$N =$$

ז. השתמש בנוסחת הערכת השגיאה של סכום רימן, ומצא חסם לשגיאה כפונקציה של n .

תשובה:

ח. מצא N כך שעבור $n > N$ מתקים כי השגיאה שבסעיף ז קטנה מ-0.001.
 $N =$

תשובה:

$$\begin{aligned}
SR &= \frac{2}{n} \sum_{k=0}^{n-1} 4 \left(1 + \frac{2k}{n}\right)^3 = \frac{2}{n} \sum_{k=0}^{n-1} \frac{4}{n^3} (n+2k)^3 = \\
&= \frac{8}{n^4} \sum_{k=0}^{n-1} (n^3 + 6n^2k + 12nk^2 + 8k^3) = \\
&= 8 + \frac{48n^2n(n-1)}{n^4 \cdot 2} + \frac{96n(n-1)n(2n-1)}{6n^4} + \frac{64(n-1)^2n^2}{n^4 \cdot 4} = \\
&= 8 + \frac{24(n-1)}{n} + \frac{16(n-1)(2n-1)}{n^2} + \frac{16(n-1)^2}{n^2} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 80
\end{aligned}$$

תשובה ל-ג: $16(n-$

תשובה ל-א 8. תשובה ל-ב $.24(n-1)/n$
תשובה ל-ד: $16(n-1)^2/n^2$ $1)(2n-1)/n^2$.

תשובה ל-ה.

$$\begin{aligned}
E &= 80 - SR = 80 - \left(8 + \frac{24(n-1)}{n} + \frac{16(n-1)(2n-1)}{n^2} + \right. \\
&\quad \left. \frac{16(n-1)^2}{n^2}\right) = (8 + 24 + 16 \cdot 2 + 16) - \left(8 + \frac{24(n-1)}{n} + \right. \\
&\quad \left. \frac{16(n-1)(2n-1)}{n^2} + \frac{16(n-1)^2}{n^2}\right) = (8 - 8) + 24\left(1 - \frac{(n-1)}{n}\right) \\
&\quad + 16\left(2 - \frac{(n-1)(2n-1)}{n^2}\right) + 16\left(1 - \frac{(n-1)^2}{n^2}\right) = \\
&= 0 + \frac{24}{n} + 16 \frac{2n^2 - (n-1)(2n-1)}{n^2} + 16 \frac{n^2 - (n-1)^2}{n^2} = \\
&= \frac{24}{n} + 16 \frac{2n^2 - (2n^2 - 3n + 1)}{n^2} + 16 \frac{n^2 - (n^2 - 2n + 1)}{n^2} = \\
&= \frac{24}{n} + 16 \frac{3n-1}{n^2} + 16 \frac{2n-1}{n^2} = \frac{24n + 48n - 16 + 32n - 16}{n^2} = \\
&\frac{104n - 32}{n^2} \leq \frac{104n}{n^2} = \frac{104}{n}
\end{aligned}$$

תשובה ל-ו: $104/n < 1/1000 \rightarrow 104000 < n$

:

.ז

$$E = \int_1^3 x^2 dx - SR = \frac{f'(c)(b-a)^2}{2n} = \frac{12c^2(3-1)^2}{2n} = \frac{24c^2}{n} \leq \frac{224}{n}$$

.ח $224/n < 1/1000 \rightarrow 224000 < n$

שאלה 2 טור ב

חשב את סכום רימן המבוסס על n קטעים שווים ונקודת ביניים בשמאל של $4x^3$ על הקטע $[2,4]$ בצע את החשוב במחברתך. סכום רימן נתן לבטוי על ידי ארבעה תתי סכום. חשב כל תת סכום לחוד, כך שיהיה פונקציה של n ולא יכיל את סימן הסיגמא.

א. תת הסכום הראשון, כפונקציה של n הוא

תשובה:

ב. תת הסכום השני כפונקציה של n הוא

תשובה:

ג. תת הסכום השלישי כפונקציה של n הוא

תשובה:

ד. תת הסכום הרביעי כפונקציה של n הוא

תשובה:

ה. חשב את השגיאה האמיתית, את המרחק בין האינטגרל ובין סכום רימן.

תשובה:

ו. מצא N כך שעבור $n > N$ מתקיים כי השגיאה שבסעיף ח קטנה מ-0.001.

תשובה:

$N =$

ז. השתמש בנוסחת הערכת השגיאה של סכום רימן, ומצא חסם לשגיאה כפונקציה של n .

תשובה:

ה. מצא N כך שעבור $n > N$ מתקיים כי השגיאה שבסעיף ז קטנה מ-0.001.
 $N =$.

תשובה:

$$\begin{aligned} SR &= \frac{2}{n} \sum_{k=0}^{n-1} 4 \left(2 + \frac{2k}{n}\right)^3 = \frac{2}{n} \sum_{k=0}^{n-1} \frac{4}{n^3} (2n + 2k)^3 = \\ &= \frac{8}{n^4} \sum_{k=0}^{n-1} 8(n+k)^3 = \frac{64}{n^4} \sum_{k=0}^{n-1} (n^3 + 3n^2k + 3nk^2 + k^3) = \\ &= 64 + \frac{192n^2n(n-1)}{n^4 2} + \frac{192n(n-1)n(2n-1)}{6n^4} + \frac{64(n-1)^2 n^2}{n^4 4} = \\ &= 64 + \frac{96(n-1)}{n} + \frac{32(n-1)(2n-1)}{n^2} + \frac{16(n-1)^2}{n^2} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 240 \end{aligned}$$

תשובה ל-ג:

תשובה ל-א 64. תשובה ל-ב $.96(n-1)/n$.
תשובה ל-ד: $.16(n-1)^2/n^2$ $32(n-1)(2n-1)/n^2$.

תשובה ל-ה.

$$\begin{aligned}
E &= 240 - SR = 240 - \left(64 + \frac{96(n-1)}{n} + \frac{32(n-1)(2n-1)}{n^2} + \frac{16(n-1)^2}{n^2}\right) \\
&= (64 + 96 + 32 \cdot 2 + 16) - \left(64 + \frac{96(n-1)}{n} + \frac{32(n-1)(2n-1)}{n^2} + \frac{16(n-1)^2}{n^2}\right) \\
&= (64 - 64) + 96\left(1 - \frac{(n-1)}{n}\right) + 32\left(2 - \frac{(n-1)(2n-1)}{n^2}\right) + 16\left(1 - \frac{(n-1)^2}{n^2}\right) \\
&= 0 + \frac{96}{n} + 32 \frac{2n^2 - (n-1)(2n-1)}{n^2} + 16 \frac{n^2 - (n-1)^2}{n^2} \\
&= \frac{96}{n} + 32 \frac{2n^2 - (2n^2 - 3n + 1)}{n^2} + 16 \frac{n^2 - (n^2 - 2n + 1)}{n^2} \\
&= \frac{96}{n} + 32 \frac{3n-1}{n^2} + 16 \frac{2n-1}{n^2} = \frac{96n + 96n - 32 + 32n - 16}{n^2} \\
&= \frac{224n - 48}{n^2} \leq \frac{224n}{n^2} = \frac{224}{n}
\end{aligned}$$

תשובה ל-ו: $224/n < 1/1000 \rightarrow 224000 < n$

:

ז.

$$E = \int_2^4 x^2 dx - SR = \frac{f'(c)(b-a)^2}{2n} = \frac{12c(4-2)^2}{2n} = \frac{24c^2}{n} \leq \frac{384}{n}$$

פ. $384/n < 1/1000 \rightarrow 384000 < n$

שאלה 3

עבור שאלה 2, מצא את c כך שאם נציב אותו בסעיף ז, נקבל שוויון (ולא אי שוויון) בהערכת השגיאה:

תשובה לשאלה 3 טור א

$$(104n-32)/n^2=24c^2/n \rightarrow (104n-32)/n=24c^2 \rightarrow (104n-32)/24n=c^2=(13n-4)/3n = c^2 \rightarrow c=\sqrt{[(13n-4)/3n]}$$

תשובה לשאלה 3 טור ב

$$(224n-48)/n^2=24c^2/n \rightarrow (224n-48)/n=24c^2 \rightarrow (224n-48)/24n=c^2=(28n-6)/3n = c^2 \rightarrow c=\sqrt{[(28n-6)/3n]}$$

שאלה 4

נתונות נקודות $a_1 < a_2 < b_1 < b_2 < \dots < b_n < c$ על ציר x וקימת פונקציה f אשר ערכי y שלה באותן נקודות ידועים. נתונות בנוסף שתי פונקציות g, h בעלות התכונות:

$$g(a_1)=f(a_1), g(a_2)=f(a_2), g(b_1)=f(b_1), \dots, g(b_n)=f(b_n). \\ h(b_1)=f(b_1), \dots, h(b_n)=f(b_n), h(c)=f(c).$$

בנה בעזרת g, h פונקציה p בעלת התכונות:
 $p(a_1)=f(a_1), p(a_2)=f(a_2), p(b_1)=f(b_1), \dots, p(b_n)=f(b_n), p(c)=f(c).$
והוכח שאכן יש לה תכונה זו.

תשובה: נגדיר את p על ידי:

$$[(x-a_1)(x-a_2)h(x)-(x-c)g(x)]/(x-a_1)(x-a_2)-(x-c)$$

וקל לראות כי זוהי הפונקציה הרצויה.